

Kotnikova 6, 1000 Ljubljana

T: 01 620 31 00
F: 01 620 31 11
E: sipo@uil-sipo.si
www.uil-sipo.si

SPOROČILO ZA JAVNOST

Številka: 091-2/2014-1
Datum: 28.04.2014

Zadeva: Direktiva o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju večozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu – Strožji pogoji za delovanje kolektivnih organizacij v EU

V Uradnem listu Evropske unije (UL L 84) z dne 20. 3. 2014 (str. 72–98) je bila objavljena [Direktiva 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju večozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu.](#)

Direktivo je potrebno prenesti v slovenski pravni red najkasneje do 10. aprila 2016.

Glavna cilja direktive sta dva. Prvi je oblikovanje ustreznega pravnega okvira za kolektivno upravljanje pravic, ki bo zagotovil boljše upravljanje in večjo preglednost delovanja kolektivnih organizacij na splošno, drugi pa je spodbujanje in olajšanje izdajanja večozemeljskih licenc za spletno uporabo varovanih del na notranjem trgu. Izpolnitev obeh ciljev naj bi pripomogla k boljšemu dostopu uporabnikov do širšega izbora kulturnih dobrin in storitev. Za komercialno uporabo bo olajšan dostop do licenc za zagotavljanje glasbenih storitev v Evropski uniji, imetniki pravic pa bodo svoj prihodek povečali s širšo promocijo svojih del. Z dostopom do obsežnejših in bolj raznolikih repertoarjev naj bi se okrepila tudi kulturna raznolikost.

V nadaljevanju sledi podrobnejši pregled vsebine direktive in novosti, ki jih prinaša.

Direktiva 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju večozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu

Podrobnejši pregled vsebine

Naslova I in II – Splošne določbe in organizacije za kolektivno upravljanje pravic

Direktiva določa zahteve za zagotovitev pravnega izvajanja upravljanja avtorske in sorodnih pravic ter za izdajanje večozemeljskih licenc za pravice avtorjev na glasbenih delih za spletno uporabo s strani kolektivnih organizacij. Uporablja se za kolektivne organizacije s sedežem v EU. Države članice zagotovijo, da se relevantne določbe direktive uporabljajo tudi za neodvisne subjekte za upravljanje pravic s sedežem v EU.

Države članice morajo zagotoviti, da kolektivne organizacije delujejo v najboljšem interesu imetnikov pravic, katerih pravice zastopajo, in da jim ne nalagajo nobenih obveznosti, ki niso objektivno potrebne za zaščito njihovih pravic in interesov ali za učinkovito upravljanje njihovih pravic.

Imetniki pravic lahko za upravljanje pravic, kategorijo pravic, vrsto del in druge vsebine pooblastijo kolektivno organizacijo po lastni izbiri ter za države članice po lastni izbiri, ne glede na državo članico stalnega prebivališča oziroma sedeža ali državljanstva kolektivne organizacije

ali imetnika pravic. Kolektivna organizacija lahko odkloni kolektivno upravljanje le iz objektivno utemeljenih razlogov. Imetniki pravic morajo imeti možnost izdati licenco za nekomercialno uporabo pravic, kategorijo pravic oziroma vrste del in druge vsebine po lastni izbiri. Imetniki pravic imajo možnost, da prekinejo pooblastilo za upravljanje pravic, kategorij pravic, vrste del in druge vsebine, ali da katere koli pravice ali kategorije pravic ali vrste del in drugo vsebino po lastni izbiri in za države članice po lastni izbiri umaknejo iz kolektive organizacije, pri čemer kolektivno organizacijo o tem obvestijo dovolj zgodaj. Kolektivna organizacija imetnike pravic obvesti o njihovih pravicah iz tega člena preden pridobi njihovo soglasje za upravljanje pravic.

Člani kolektivne organizacije so lahko imetniki pravic in subjekti, ki jih predstavljajo, vključno z drugimi kolektivnimi organizacijami in združenji imetnikov pravic, če izpolnjujejo pogoje za članstvo, ki morajo temeljiti na objektivnih, preglednih in nediskriminatornih merilih. Zahteve glede članstva morajo biti navedene v statutu ali pogojih članstva in morajo biti javno dostopne. Statut kolektivne organizacije predvideva mehanizme za sodelovanje članov pri sprejemanju odločitev. Pri tem je zastopanost različnih kategorij članov poštena in uravnotežena. Zagotovljena mora biti komunikacija v elektronski obliki, vključno za namene izvajanja pravic članov. Kolektivna organizacija mora hraniti podatke o svojih članih in jih redno posodablja.

Imetniki pravic, ki niso člani kolektivne organizacije, imajo enake pravice, določene v členih 6(4), 20, 29(2) in 33 kot njeni člani. Države članice lahko določijo, da imajo imetniki pravic, ki niso člani kolektivne organizacije, tudi pravice, določene v drugih določbah te direktive.

Direktiva v 8. členu ureja organizacijo in pristojnosti skupščine članov kolektivne organizacije. Države članice lahko določijo, da pod določenimi pogoji izvaja pristojnosti skupščine članov skupščina delegatov, ki jo vsaj vsaka štiri leta izvolijo člani kolektivne organizacije. Če kolektivna organizacija zaradi svoje pravne oblike nima skupščine članov, izvaja naloge skupščine organ, ki opravlja nadzorno funkcijo. Skupščina članov je sklicana vsaj enkrat na leto in sprejema odločitve npr. o:

- spremembah statuta;
- imenovanju in razrešitvi direktorjev, pregledu njihove uspešnosti, odobritvi njihovega plačila in drugih ugodnosti, kot so denarne in nedelarne ugodnosti, priznanje pokojnine, pravica do drugih priznanj in pravice do odpravnine;
- splošni politiki o razdelitvi zneskov, do katerih so upravičeni imetniki pravic;
- splošni politiki uporabe nerazdeljenih zneskov;
- splošni naložbeni politiki;
- uporabi nerazdeljenih zneskov.

Določene naloge lahko skupščina prenese na organ nadzora. Skupščina nadzira dejavnosti kolektivne organizacije vsaj tako, da odloča o imenovanju in odstavitvi revizorja ter odobri letno poročilo o preglednosti in poročilo revizorja. Vsaka omejitev pravice članov kolektivne organizacije do sodelovanja in uveljavljanja glasovalnih pravic na skupščini mora biti poštena in sorazmerna ter temeljiti na merilih, kot so: trajanje članstva, prejeti zneski ali zneski, do katerih so upravičeni člani v zvezi z določenim poslovnim obdobjem. Ta merila morajo biti navedena v statutu ali pogojih članstva kolektivne organizacije in morajo biti javno dostopna. Vsak član kolektivne organizacije ima pravico, da katero koli drugo fizično ali pravno osebo pooblasti, da se v njegovem imenu udeleži skupščine in glasuje na njej, razen če nima tako pooblastilo za posledico konflikt interesov. Do slednjega lahko pride na primer, kadar sta član, ki pooblašča, in pooblaščen imetnik uvrščena v različne kategorije imetnikov pravic znotraj kolektivne organizacije.

Nadzorna funkcija kolektivne organizacije je urejena v 9. členu. Organ nadzora je odgovoren za stalno spremljanje dejavnosti in izvajanje nalog s strani oseb, ki so jim bile zaupane poslovodne odgovornosti v kolektivni organizaciji. V organu nadzora morajo biti različne kategorije imetnikov pravic zastopane pravično in uravnoteženo. Vsaka oseba, ki opravlja nadzorno funkcijo, mora podati letno individualno izjavo o konfliktu interesov. Organ nadzora se mora sestajati redno in ima najmanj sledeče pristojnosti:

- izvajanje pooblastil, kot mu jih zaupa generalna skupščina članov;
- spremljanje dejavnosti in izvajanje nalog oseb, ki upravljajo posle kolektivne organizacije, vključno z implementacijo odločitev skupščine članov in še posebej splošnih politik.

Organ nadzora skupščini članov najmanj enkrat letno poroča o izvrševanju svojih pooblastil.

V skladu z 10. členom morajo kolektivne organizacije sprejeti vse ukrepe, potrebne da osebe, ki upravljajo posle kolektivne organizacije, to počnejo skrbno, preudarno in primerno, pri čemer se uporabljajo zanesljivi upravni in računovodski postopki ter mehanizmi notranjega nadzora. Kolektivne organizacije oblikujejo in izvajajo postopke tako, da se izognejo nasprotju interesov, če to ni mogoče, pa tako da se prepreči njihov negativni učinek na kolektivne interese imetnikov pravic.

Kolektivna organizacija mora v svojih računih ločeno voditi prihodke iz pravic in kakršne koli prihodke iz naložb prihodkov iz pravic. Prav tako mora v svojih računih ločeno voditi morebitna lastna sredstva in prihodke od takih sredstev od provizij za upravljanje ali od drugih dejavnosti. Kolektivna organizacija zbranih prihodkov iz pravic in prihodkov iz investiranih prihodkov iz pravic ne sme uporabiti v druge namene kot zgolj za delitev med imetnike pravic, upoštevajoč dovoljene odbitke za stroške upravljanja.

Pod določenimi pogoji so dopustni odbitki od prihodkov iz pravic, o čemer mora kolektivna organizacija imetnike pravic obvestiti preden dobijo njihovo soglasje za upravljanje njihovih pravic. Provizija za upravljanje ne sme preseči upravičenih in dokumentiranih stroškov. Odbitki za socialne, kulturne ali izobraževalne storitve morajo biti zagotovljeni na podlagi pravičnih kriterijev, še posebej v zvezi z dostopom do teh storitev in njihovim obsegom.

Kolektivna organizacija mora zneske, do katerih so upravičeni imetniki pravic, razdeliti in plačati čim prej, najpozneje pa 9 mesecev po koncu poslovnega leta, v katerem so bili prihodki pobrani, razne če obstajajo objektivni razlogi, ki bi to preprečevali. Razdelitev in plačila mora izvesti redno, skrbno in natančno v skladu s splošno politiko o razdeljevanju. Kadar zneskov, do katerih so upravičeni imetniki pravic, ni mogoče razdeliti, ker ustreznih imetnikov pravic ni možno identificirati ali locirati, je potrebno te zneske hraniti ločeno na računih kolektivne organizacije. Kolektivna organizacija mora storiti vse potrebne ukrepe z identificiranje in lociranje imetnikov pravic. Najkasneje tri mesece po preteku devet mesečnega roka, mora kolektivna organizacija dati na voljo imetnikom pravic, ki jih zastopa, in vsem kolektivnim organizacijam, s katerimi je sklenila sporazum o zastopanju, podatke o delu in druge relevantne podatke, ki bi lahko pomagali identificirati ali locirati imetnike pravic. Kadar zneskov, do katerih so upravičeni imetniki pravic, ni mogoče razdeliti, se po treh letih od konca poslovnega leta, v katerem so bili pobrani prihodki iz pravic, in pod pogojem, da je kolektivna organizacija sprejela vse potrebne ukrepe za identificiranje in lociranje imetnikov pravic, šteje, da so ti zneski nerazdeljivi. O njihovi porabi odloči skupščina članov kolektivne organizacije, pri tem pa ne poseže v pravico imetnika pravic, da od nje v zastaralnem roku zahteva te zneske. Država članica sme omejiti ali določiti dovoljeno uporabo nerazdeljivih zneskov med drugim tako, da zagotovi, da se takšni zneski uporabijo ločeno in neodvisno za financiranje socialnih, kulturnih in izobraževalnih dejavnosti, ki bi bile v korist imetnikov pravic.

Države članice morajo zagotoviti, da kolektivna organizacija ne razlikuje med svojimi člani in katerimi koli imetniki pravic, katerih pravice upravlja v okviru sporazuma o zastopanju, zlasti v zvezi z veljavnimi tarifami, provizijami za upravljanje ter pogoji za pobiranje prihodkov iz pravic in razdelitev zneskov, do katerih so upravičeni imetniki pravic. Od prihodkov iz pravic lahko kolektivna organizacija odbije le provizijo za upravljanje pravic, druge odbitke pa le na podlagi izrecnega soglasja. Kolektivna organizacija mora zneske, do katerih so upravičeni imetniki pravic, razdeliti in plačati čim prej, najpozneje pa 9 mesecev po koncu poslovnega leta, v katerem so bili prihodki pobrani, razne če obstajajo objektivni razlogi, ki bi to preprečevali. Druga kolektivna organizacija razdelitev in plačilo imetnikom pravic izvede čim prej, najpozneje pa šest mesecev po prejemu zneskov, razen če obstajajo objektivni razlogi, ki bi to preprečevali.

Država mora zagotoviti, da kolektivne organizacije in uporabniki vodijo pogajanja v zvezi z licenciranjem pravic v dobri veri, pri čemer si med seboj zagotovijo tudi vse potrebne informacije. Pogoji za izdajanje licenc temeljijo na objektivnih in nediskriminatornih merilih. Imetniki pravic za uporabo njihovih pravic prejmejo ustrezno plačilo. Tarife za izključne pravice in pravice do nadomestila so zmerne med drugim glede na ekonomsko vrednost uporabe pravic, s katerimi se trguje, ob upoštevanju narave in obsega uporabe dela in druge vsebine ter

v zvezi z ekonomsko vrednostjo storitev, ki jih zagotavlja kolektivna organizacija. Kolektivne organizacije uporabnike seznanijo z merili, uporabljenimi za določitev tarif. Kolektivne organizacije uporabnikom omogočijo komunikacijo v elektronski obliki, vključno, kadar je ustrezno, za namene poročanja o uporabi licence. Države članice sprejmejo določbe, s katerimi zagotovijo, da uporabniki v dogovorjenem ali vnaprej določenem času in dogovorjeni ali vnaprej določeni obliki kolektivni organizaciji zagotovijo take informacije o uporabi pravic, kot so potrebne za pobiranje prihodkov in za razdeljevanje in plačilo zneskov imetnikom pravic.

Kolektivna organizacija mora vsakemu imetniku pravic, ki mu je dodelila prihodke iz pravic ali nakazala plačilo, najmanj enkrat na leto, v obdobju, na katero se nanašajo informacije, dati na voljo določene informacije (npr. osebne podatke, prihodke iz pravic, pobrane v imenu imetnika pravic, odbitke).

Kolektivna organizacija mora kolektivni organizaciji, v imenu katere upravlja pravice na podlagi sporazuma o zastopanju, najmanj enkrat na leto in v elektronski obliki dati na voljo določene informacije (npr. zneske upravičencev, odbitke za provizije, sklepe skupščine) za določeno obdobje.

Kolektivne organizacije so na podlagi primerno utemeljene zahteve katerega koli imetnika pravic, katerega pravice zastopa, katere koli kolektivne organizacije, v imenu katere upravlja pravice na podlagi sporazuma o zastopanju, ali katerega koli uporabnika določene informacije dolžne dati na razpolago v elektronski obliki in brez nepotrebne zamude.

Kolektivna organizacija mora določene informacije razkriti tudi javnosti (npr. statut, pogoje članstva, pravila od razdelitvi zneskov) tako, da jih objavi na svoji spletni strani.

Države članice morajo zagotoviti, da kolektivna organizacija, ne glede na njeno pravno obliko po nacionalnem pravu, za vsako poslovno leto najpozneje v osmih mesecih od konca tega poslovnega leta pripravi in objavi letno poročilo o preglednosti, vključno s posebnim poročilom o odbitkih. Letno poročilo mora vsebovati vsaj informacije iz Priloge.

Računovodske informacije v letnem poročilu o preglednosti revidira ena ali več oseb, ki so zakonsko pooblašene za revidiranje izkazov v skladu z Direktivo 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta. Revizorsko poročilo, vključno z morebitnimi kvalifikacijami, se v celoti objavi v letnem poročilu o preglednosti.

Naslov III – Izdajanje večozemeljskih licenc za spletne pravice za glasbena dela

Kolektivna organizacija, ki izdaja večozemeljske licence za spletne pravice za glasbena dela, mora zagotoviti zadostno zmogljivost za učinkovito in pregledno elektronsko obdelavo podatkov, potrebnih za upravljanje s temi licencami, vključno za opredelitev repertoarja in spremljanje njegove uporabe, zaračunavanje uporabnikom, pobiranje prihodkov iz pravic in razporejanje zneskov, do katerih so upravičeni imetniki pravic.

Kolektivna organizacija mora ponudnikom spletnih glasbenih storitev, imetnikom pravic, katerih pravice zastopa, in drugim kolektivnim organizacijam na podlagi ustrezno utemeljene zahteve zagotoviti posodobljene informacije v elektronski obliki, ki omogočajo identifikacijo spletnega glasbenega repertoarja, ki ga zastopa. To vključuje glasbena dela, ki jih zastopa, pravice, katere zastopa v celoti ali delno in ozemlja, ki jih pokriva.

Kolektivna organizacija mora imeti na voljo postopke, na podlagi katerih lahko imetniki pravic, druge kolektivne organizacije in ponudniki spletnih storitev zahtevajo popravek podatkov. Kolektivna organizacija mora imetnikom pravic, katerih glasbena dela so vključena v njen glasbeni repertoar, omogočiti predložitev informacij o njihovih glasbenih delih, pravicah v navedenih delih in ozemljih, glede katerih so imetniki pravic pooblastijo kolektivno organizacijo, v elektronski obliki.

Kolektivna organizacija ponudnikom spletnih storitev omogoči, da poročila o dejanski uporabi spletnih pravic za glasbena dela predložijo v elektronski obliki, ponudniki spletnih storitev pa o dejanski uporabi teh del natančno poročajo. Kolektivna organizacija uporabniku izda račun v

elektronski obliki po prejemu poročila o dejanski uporabi spletnih pravic za glasbena dela. Kolektivna organizacija mora imeti na voljo ustrezne postopke, s katerimi lahko ponudnik spletnih storitev izpodbija točnost računa, tudi kadar prejme račune od ene ali več kolektivnih organizacij za iste spletne pravice za isto glasbeno delo.

Kolektivna organizacija mora po prejemu poročila o dejanski uporabi dela nemudoma razdeli zneske, do katerih so upravičeni imetniki pravic in ki izhajajo iz zadevnih licenc, razen kadar je za morebitno zamudo v zvezi s tem odgovoren ponudnik spletnih glasbenih storitev, ter upravičenim imetnikom pravic zagotoviti določene informacije, npr. o pobranih in razdeljenih zneskih, odbitkih. Kolektivne organizacije lahko sklenejo sporazum o zastopanju za podeljevanje večozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo, ki je neizključen. Pooblaščen kolektivna organizacija te spletne pravice upravlja nediskriminatorno.

Kolektivna organizacija, ki ne izdaja ali ponuja izdaje večozemeljskih licenc za spletne pravice za glasbena dela iz lastnega glasbenega repertoarja, lahko drugo kolektivno organizacijo, ki izpolnjuje zahteve iz tega naslova, zaprosi, da z njo sklene sporazum o zastopanju zadevnih pravic. Zaprošena kolektivna organizacija mora tak predlog sprejeti, če sama že izdaja ali ponuja izdajo več ozemeljskih licenc za enako kategorijo spletnih pravic za glasbena dela iz repertoarja ene ali več drugih kolektivnih organizacij. Zaprošena kolektivna organizacija upravlja zastopani repertoar kolektivne organizacije, ki je zaprosila za sporazum, pod istimi pogoji, kot jih uporablja za upravljanje lastnega repertoarja in vključi zastopani repertoar v vse ponudbe, ki jih naslovi na ponudnike spletnih storitev.

Naslov IV – Izvršilni ukrepi

Države članice morajo zagotoviti, da kolektivne organizacije zagotovijo svojim članom in kolektivnim organizacijam, v imenu katerih upravljajo pravice, dostop do učinkovitih in pravočasnih postopkov za obravnavanje pritožb in reševanje sporov, zlasti v zvezi s pooblastilom za upravljanje pravic ter prekinitvijo ali umikom pravic, pogoji članstva, pobiranjem zneskov do katerih so upravičeni imetniki pravic, odbitki in razdelitvijo.

Države članice lahko določijo, da se za spore med kolektivnimi organizacijami, člani, imetniki pravic ali uporabniki v zvezi z določbami nacionalnega prava, sprejetimi na podlagi zahtev iz te direktive, uporabi hiter, neodvisen in nepristranski postopek za alternativno reševanje sporov. Za namene naslova III morajo države članice zagotoviti, da je v določenih sporih, ki se nanašajo na kolektivne organizacije s sedežem na njihovem ozemlju in ki zagotavljajo večozemeljske licence, na voljo neodvisen in nepristranski alternativni postopek reševanja sporov.

Države članice morajo zagotoviti, da se spori med kolektivnimi organizacijami in uporabniki, ki izhajajo iz obstoječih in predlaganih licenčnih pogojev ali kršitev pogodb, lahko predložijo sodišču, ter kadar je primerno, drugemu neodvisnemu in nepristranskemu organu za reševanje sporov, kadar ima ta organ izkušnje in znanja s področja prava intelektualne lastnine.

Države članice morajo zagotoviti, da posebni pristojni organ nadzoruje skladnost kolektivne organizacije, ki ima sedež na njenem ozemlju, z nacionalnim zakonom, sprejetim v skladu z zahtevami te direktive. Države članice morajo tudi zagotoviti, da so članom kolektivnih organizacij, imetnikom pravic, uporabnikom, drugim kolektivnim organizacijam in drugim zainteresiranim stranem na voljo postopki, s katerimi se pristojni organi obvestijo o dejavnosti ali razmerah, ki po njihovem mnenju pomenijo kršitev določb nacionalnega prava, sprejetih v skladu z zahtevami te direktive. Pristojni organ, imenovan v ta namen, lahko odredi ustrezne sankcije in sprejme ustrezne ukrepe v primeru neusklajenosti z nacionalnimi določbami, sprejetimi za izvajanje te direktive. Te sankcije in ukrepi morajo biti učinkoviti, sorazmerni in odvrtačilni.

Besedilo direktive je dosegljivo na naslovu: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2014_084_R_0072_01&from=EN